ANY IV. PALAMÓS, MAIG DE 1917. NÚM. 42.

MARINADA

PUBLICACIO MENSUAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRETERA DE GIRONA, NÚM. 27

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Espanya, 3 pessetes l'any; Estranger, 5 francs.

Fàbrica de Radiadors per a Automòbils

UNICA CASA
A ESPANYA

Ricard Corominas

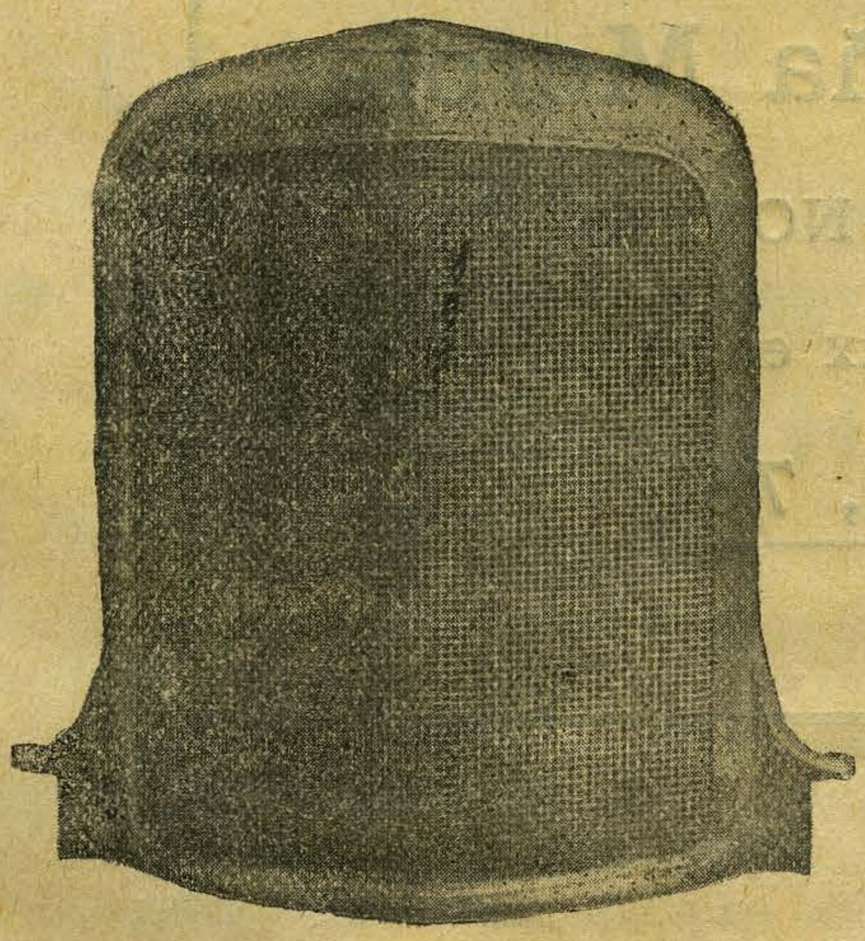

Proveidor de la Reial Casa

Reparació dels mateixos,

Fars, Botzines, etc. etc.

Argüelles Granvía Diagonal, 458 - Telefon 7788

BARCELONA

Fàbrica a Madrid Monteleón, 28 - Telefon 3584

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. J. Sánchez*

Grans tallers de Fotogravat

REQUESENS,
OLIVER I HENRICH

Plaça de Letamendi, 27 = Telefon, G. 1104

BARCELONA

DISPONIBLE

D. Josep Peña Merola

ADVOCAT I NOTARI

ha obert el séu despatx en el carrer de

MUNT, 76

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. J. Sánchez*

Gran saló de enllustra-bòtes de **Isidro Bernis**

Se compòn tota classe de calçat per deteriorat que sigui. Elegancia, exactitut i economía. Gran assortit de CREMES de les millors marques, figurant-hi l'acreditada marca DANDY, la qual suavitza el cuiro fins a l'extrem de quedar impermeable. No sofriu més dels ulls de poll : Useu els pegats que ven aquesta casa i amb vuit dies quedareu curats.

Carrer de Notaríes, 25. **PALAMOS**

JOSEP COMAS

Envelats, Cortinatges, Tribunes i Adornos de totes menes.

Artístiques il·luminacions de gas acetilè i electricitat.

GIRONA: Carrer de la Barca, 17.
BARCELONA: » Lancaster, 2.

IMPORTANT

Despatx i Taller de Mecànica Dental de
Francisco Francés

Reconstrucció i reparació de Dentadures Artificials.
Dentadures d'or : Treballs de pont : Corones d'or

PREUS MODICS.

Plaça de la Murada, 5. Palamós.

CONSULTORI MÉDIC - QUIRURGIC
DE
Joaquim Jubert i Eliseu Jubert
:: MALALTÍES DE LA PELL :: MALALTÍES DE LES CRIATURES
CIRURGIA GENERAL

Plaça de l'Oli, 1, pral. Telefon, 205. GIRONA

Aliments per a Regimen Dietètic i Diabètic, de la casa **MANUEL FRERES de Lausanne (Suiça)** i

XACOLATES PURES DE CACAO, elaborades en el Convent de **LA TRAPA** pels RR. PP. CISTERCENCES.

DIPOSITARIS EXCLUSIUS: **PAGÉS I ROCAFORT** (Successors de A. MASSANA)

Carrer de Fernando VII, 14. BARCELONA

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. J. Sánchez*

"ROCALLA,,

Plaques de Ciment i Amiant comprimit
per a tota classe de TEULATS

:::: La coberta més econòmica ::::

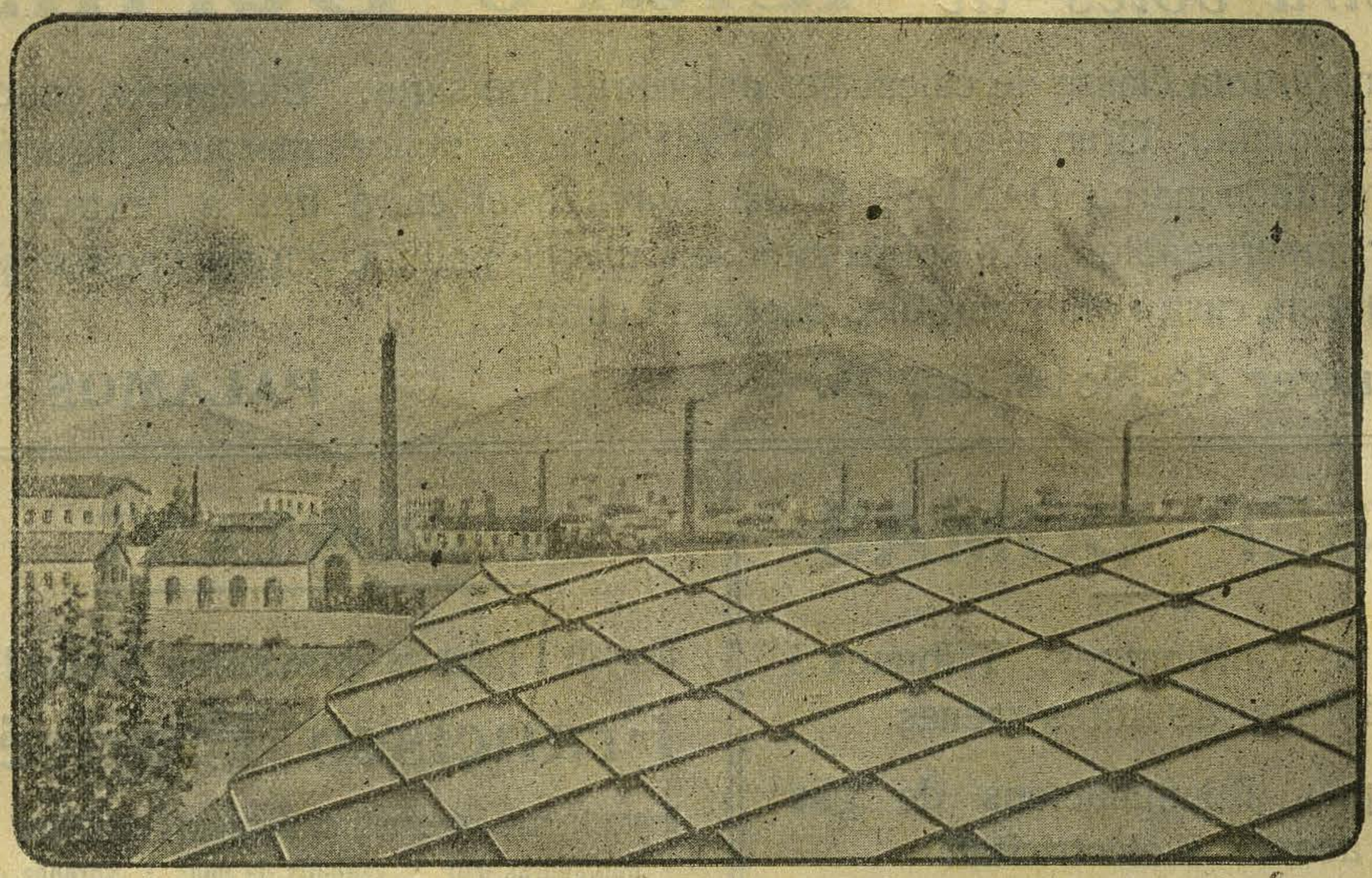

La coberta més sòlida i duradera

Model de coberta

DEMANAR PREUS I DETALLS, a **JOSEP ESTEVA,** PORTA DEL ANGEL, 1 i 3, PRAL. - **BARCELONA**

Fàbrica a vapor d'Anissats i Licors

JAUME CATÁ

PONT MAJOR - GIRONA

ANIS

"Del Amor,,

D' exquisit aroma, agradable paladar, i molt digestiu.

ESTOMACAL

"Del Amor,,

Molt recomanat per varies emimencies mèdiques. Priva totes les malaltíes infeccioses i de l'estómac.

:::: ROM ::::
«PEPITA»

:::: VERMUT ::::
«ESPAÑOL»

:: CONYAC ::
«PEPITA»

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

LA BENGALINE

PINTURA

ESMALT

Corts, 653 - BARCELONA

CH. LORILLEUX Y C.ª

H. IBÉRICA DEL PADRE

HOSTATGE I HABITACIONS

Propietari: **JOSEP ROCA**

Comte Assalt, 11 i Lancàster, 2. **BARCELONA**

Se parla francès. — Espaioses habitacions. — Timbres i llum elèctrica. — Servei esmerat. — Casa fundada en 1849.

S'avisa als Senyors Viatgers que la casa no té cotxe ni corredor en les estacions ni en els molls. Els cotxes de la Central el portaràn a l'establiment, si es que ho sol·licita, com també el tramvía que porta la creu roja, que els deixa davant el carrer Conde del Asalto.

DOMINGO BONET

SANT FELIU DE GUIXOLS

Fabricant de les EXQUISIDES ESPECIALITATS MUNDIALS

Gran licor ESTOMACAL BONET

Anís refinat EL TROMPO

IMPORTACIÓ I EXPORTACIÓ

Primera casa a Espanya d'articles per a l'industria suro-tapera.

Colonials, Drogues, Ferretería, Papers pintats, Productes químics, Ultramarins, Vins i Licors, etc. etc.

Representant de Caixes i Bascules :

BAUCHE, de Reims. **PIBERNAT, de Barcelona**

EXPORTACIÓ A TOTS ELS PAISOS

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. J. Sánchez*

MAGÍ VIÑALS

TRANSPORTS I ADUANES

Carrer Cristina, 2 - Barcelona -

TELÉFON; 1692

Cases a Port-Bou, Cer- : bere, Irún i Hendaya :

WERTHEIM

Màquines per a cosir i brodar.—Rectilínees per a fer mitges i altres gen-res d'aquest punt.— Són ben conegudes en tot el món per la seva

marxa silenciosa, sa perfecció incomparable, sa afinació extremada i son moble elegant;

Reuneixen tots els perfeccionaments més recents i constitueixen un article de primera novetat. Vendes a plaç i al comptat.

Direcció general: Aviñó, 9 BARCELONA

Representants en tots els pobles. - A Palamós:

OLAGUER LLORENS

Cervantes, 26 i Carretera Girona, 25. PALAMÓS

Majó i Planas.-Barcelona

Importadors directes d'Olis minerals.
Fàbrica de grasses per a la industria
- - - a Hospitalet del Llobregat.
Corretges, Gomes, Amiants, - - -
- - - Estopades i Caps de Cotó.

CORRESONDENCIA: Fernando, 12, entl.° (Entrada Vidre, 2)

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

ANY IV. PALAMÓS, MAIG DE 1917. NÚM. 42.

MARINADA

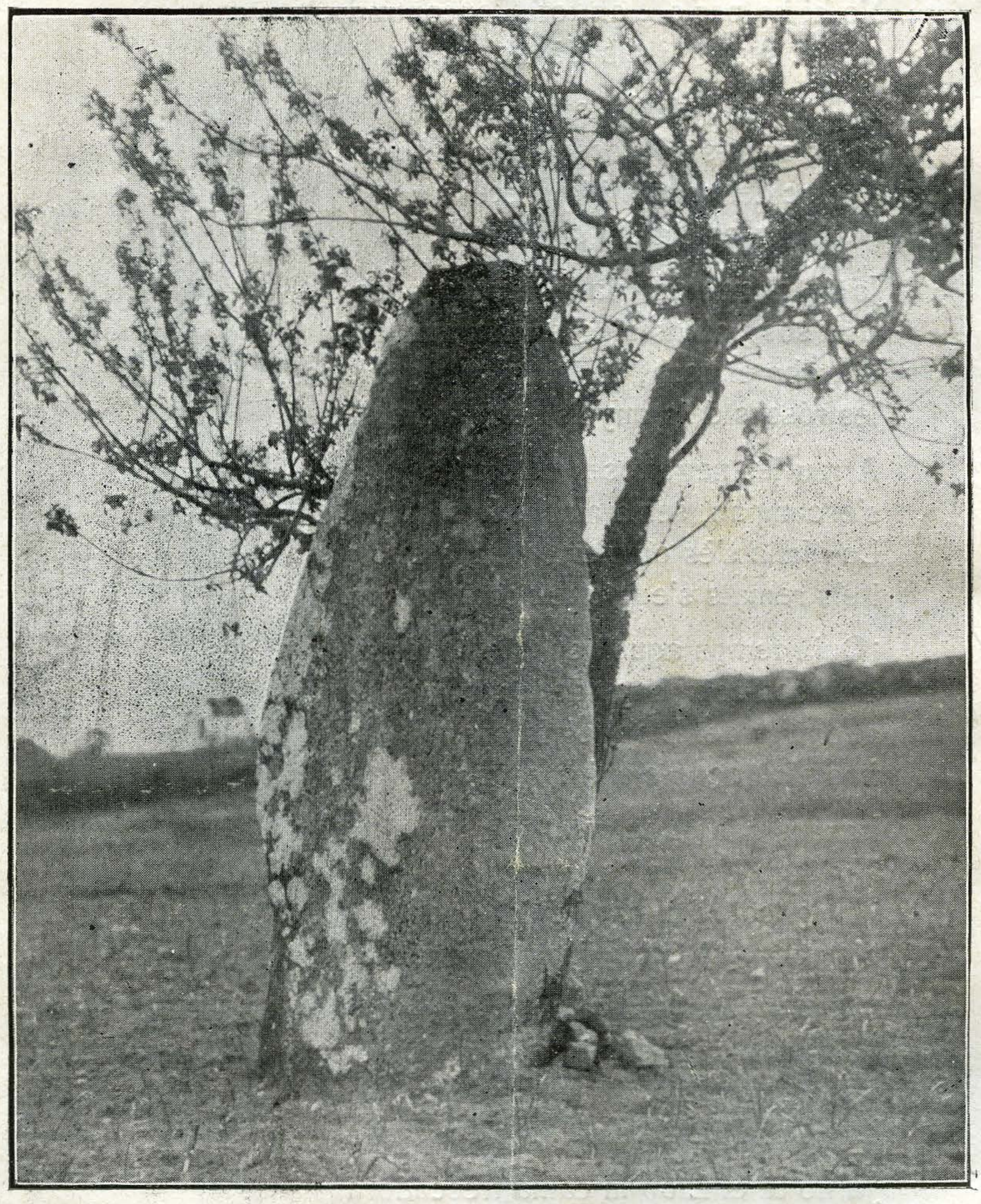

EL MENHIR DE VALLBANERA

Clixè de N' Huch Sanner.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

El darrer Llop

Lema: Mala fi.

Jocs Florals de Barcelona. Flor Natural d'enguany.

Entre alsines de soques verrugoses
el darrer llop s'esmuny esporuguit:
amb la remor de veus, al lluny confoses,
li ès arribat de goços el clapit.

Tres jorns que entre les roques encauada
caigué la Lloba al seu costat d'un tret...
No hi ha per ell, en tota l'encontrada,
ni lloc segur ni rabadà distret.

El bosc atapeit de temps enrera
va aclarint-se al rosec de la destral:
en lloc del corriol i la drecera
la blanca estela del camí reial.

Ja no pugen del pla les eugassades
amb sos pollins alegres i arrauxats,
ni troba el corb, en les afraus gebrades,
les rósses dels anyels pernatrencats.

Arreu les neguitoses bladuríes
s'escampan, serra amunt fins al bell cim...
La plana s'ès omplerta de masíes
i els remats s'engrunen com polsim.

¡Quin temps aquell en que rondant les pletes
amb sos companys de nit, braus i sapats,
al ovirar del Llop les faronetes
fins els goços clapíen esvarats!

I quan, cobert de neu, baixava al poble
i saltava les tapies del corral
i en el coll del mastí fidel i noble
clavava amb rabia l'encorvat uial...

¡Quin bé de Déu de carn i sang calenta
per a esquivar el fret! ¡Quin temps aquell!
fins la bala, xiulant malavolenta
semblava fer-se estelles en sa pell.

Ja no té el Llop la cama trescadora
ni l'uial d'anys enrera blanc i fí;
si del goç ramadé el lladruc l'astora,
la remor del fullam el fa extremí:

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

Tres jorns que per sa gola ressecada,
no ha lliscat el consol d'un engrunall!
Tres jorns que el lladrugueix de la goçada
retruny en ses orelles com un mall!

Prou hi ainiría de bon grat al poble
a demanar perdó de son passat
i lloc segur dintre el corral innoble,
com la bestia més mansa del ramat...

Però al poble li couen ses urpades
i bo o xacrós el Llop hi ès maleit.
¡De quin gust s'hi faríen a pedrades
al veure'l arribar vell i atuit!

¡Amb quin goig en la plaça hi penjaríen,
dalt d'un pal, el seu cos fet un garvell,
i amb quin braó els mastins s'hi aferrerien
fins a fer-ne tiretes de sa pell!

Aixís pensava el Llop, cua entre cames,
clapat de broca el pel llanós i lás,
al fons d'un corriol cobert de rames,
aixecant-se i caient a cada pas.

La boira pels cimalls s'atapeía;
entre grisalles d'or finava el jorn...
i el Llop mandrosament s'escabullía,
sens altra companyía
que un vol de corbs glatin a son entorn.

EVELI DORIA I BONAPLATA.

El senyor Minns i el séu cosí

El senyor August Minns era un celibatari d'uns quaranta anys, segons ell deia, d'uns quaranta vuit, segons deien sos amics. Era sempre excessivament polit, rigorós i metòdic; potser un xic entonat, i l'home més retret de tot el món. Acostumava a portar un frac sense una arruga, un elegant corbatí amb un nus elegant i bòtes sense màcula; a més, duia sempre un paraigua de seda fosca amb mànec d'ivori. Era empleat a Somerset House. Deia ell que la seva col·locació era d'una gran responsabilitat governamental. Disfrutava de bon sóu i d'una fortuna de 10.000 lliures, esmerçada en paper, i vivía en un primer pis del carrer de Tavistock, Covent Garden, d'ençà de vint anys, havent tinguda la costum de barallar-se amb el propietari durant tot aquell temps:

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

avisant, invariablement, el propòsit de marxar el primer dia de cada trimestre, i retractant-se'n, invariablement, el segón dia. Dues coses li inspiraven gran horror: els gossos i els infants. No que fos pervers, però totstemps, hauría pogut veure l'execució d'un goç o l'assassinat d'un nin amb la més gran satisfacció. L'amor a l'ordre era en ell tant intens com l'amor a la vida. El senyor August Minns no tenía parents ni a Londres ni enlloc, amb la sóla excepció del séu cosí el senyor Octavi Budden. Com que no s'hi tractava, no coneixía el séu fill; tot, i que s'era avingut a ser-li padrí.

Havent assolit una fortuna moderada en el comerç de grans, i estimant el país amb dilecció, el senyor Budden adquirí una caseta en el barri de Stamford Hill, on va retirar-se amb l'amada esposa i l'únic fill anomenat Alexandre. Un vespre, quan en Budden i la seva muller admiraven el llur plançó, discutint sobre'ls seus mèrits diversos i articulejant respecte de la seva educació i sobre si els clàssics hi havíen exercit influencia, la dama indica tan vivament la conveniencia de conrear l'amistat del senyor Minns en favor de llur fill, que el senyor Budden, a la fí, resolgué que no sería pas per culpa seva si ell i son cosí no fossin íntims a l'avenir.

—Jo trencaré el glaç, estimada meua, digué el senyor Budden, remenant el sucre en el fons del séu got d'aiguardent i aiga i llençant una mirada de reull a la seva esposa per a veure l'efecte del séu determini, jo trencaré el glaç convidant en Minns a dinar amb nosaltres el diumenge.

—Molt bé, però jo trobo que primer li hauríes d'escriure al teu cosí, replicà la senyora. Si no més poguessim fer-lo baixar fins ' aquí! Tal vegada agafaría de bon grat el nostre Alexandre i li deixaría la seva fortuna! Sandret, noi, treu els peus del barrot de la cadira.

—Es veritat, digué el Sr. Budden, somniant, ès veritat, ès veritat.

L'ensendemà, quan el senyor Minns estava assegut a la taula, menjant el rostit i donant una mirada al diari matinal, que sempre llegía des del títol fins al peu d'impremta, va sentir a la porta del carrer un cop molt fort, el qual fou breument seguit de l'entrada del criat, qui duia a la mà una menuda tarjeta especial, on hi havía imprès amb lletres grossíssimes «Octavi Budden. Amelia Cottage. Poplar Walk. Stanford Hill.»

Budden!, exclamà el senyor Minns. Que pot portar ' aquí aqueix home vulgar? Digues que dormo, o que som fòra i que no tornaré a casa, qualsevol cosa per ' tirar-lo escales avall.

—Dispensi. El senyor està pujant, replicà el servent.

El fet fou evidenciat per un espantable pataqueig de sabates a l'escala, acompanyat d'una altra remor. Per molt que s'esforçà, no pogué el senyor Minns conprendre'n la causa.

—Bo! Vetensaquí el senyor adintre, digué el malaurat celibatari.

Eixí el criat i entrà N'Octavi, procedit d'un cà molt gros i blanc, d'ulls petits, orelles grosses i escuat, vestit amb un troç de roba i un casquet.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

La causa de la remor a l'escala era, per demés, explicada. N'August Minns s'espaordí de la presencia del goç.

—Estimat company, com ho passa?, digué en Budden, entrant.

Parlava sempre amb espinguet de veu i sempre deia la mateixa cosa mitja dotzena de vegades.

—Com ho passa estimat company?

—I vosté, com ho passa, senyor Budden? Faci el favor de seure, mormolà cortesment el desconfiat senyor Minns.

—Gracies, moltes de gracies. Molt bé. I dôs, com ho passa?

—Molt bé, gracies a Deu, respongué en Minns, llençant diabòlica mirada al goç. el qual amb les potes de darrera al sól i les potes de devant sobre la taula, estirà un troç de pà amb mantega, i es preparà a devorar-lo posant la part untada sobre l'alfombra.

—A pillo!, digué en Budden al séu goç. Ho veu, Minns? Es com jo: no's dona mai vergonya de rès, eh xitxu? Com hi ha món, vinc acaloradíssim, i amb una fam! He fet a peu tot el camí de Stamford Hill aquest dematí.

—Ja ha dinat?, demanà en Minns.

—O no! Som vingut a dinar amb V. Aixís dôs, toqui la campana, amic meu, eh? i faci portar un altre plat i el pernil fret. Jo m'arreglo com si fos a casa meua, ja ho veu!, prosseguí en Budden, espolsant-se les bòtes amb un tovalló. Ha, ha, ha, vos juro que estic afamat.

En Minns tocà la campana i provà de somriure.

—Realment, mai de la vida havía estat tan acalorat com avui, continuà N'Octavi eixugant-se el front. I bé, però, com ho passa, Minns? Li juro que està admirablement.

—De veres ho troba aixís, digué en Minns, i assajà un altre somriure.

—Li juro que sí.

La seva senyora, i... com se diu?, estàn bé?

—En Sandret, el meu fill, vol dir; no pot estar millor, no por estar millor. Però en la casa que hem adquirit a Poplar Walk, sab?, no podría estar malalt encara que volgués. Quan vaig veure-la per primera vegada, tan apartosa, el jardí a davant, les reixes verdes, el picaporta de coure i tot a punt. Realment, vaig pensar que era una bona proporció.

No'l trobaría més bo el pernil si el tallés en direcció oposada?, interrompé en Minns, mirant amb impressió impossible de descriure, com el visitant tallava, o millor dit, mutilava, el pernil amb extrema violació de totes les regles establides.

CHARLES DICKENS.

(Continuarà)

Traducció de Miquel Roger i Crosa.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

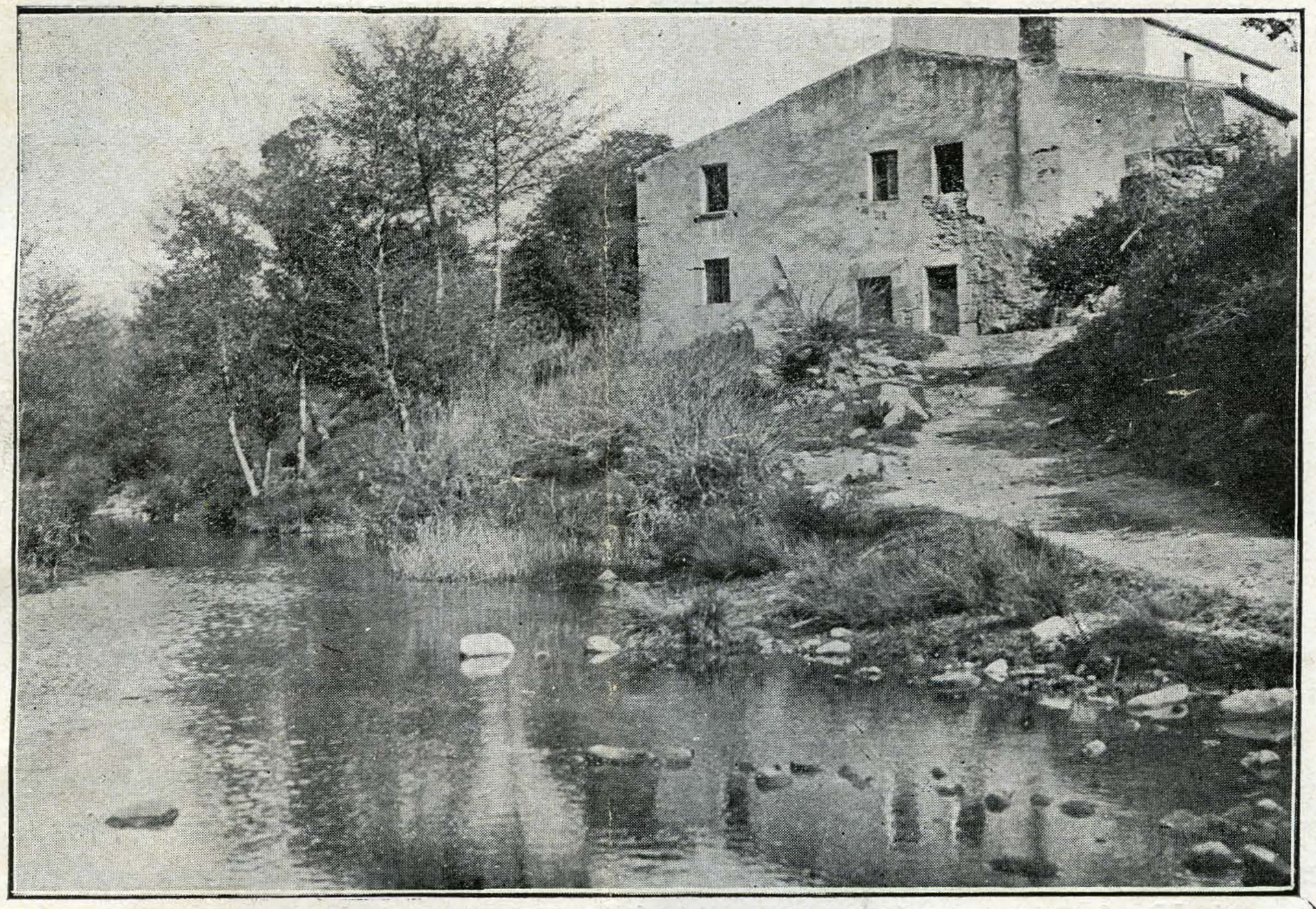

EL MOLÍ CREMAT

Clixè de N'Huc Sanner.

Una excursió a Romanyà de la Selva

Per esser més avinent el lloc, havíem previament acordat que fos a casa de n'Huc Sanner, a tres quarts de cinc del matí del dia 22 del mès passat, el punt de reunió dels companys excursionistes; i a cinc hores, la senyalada per a la marxa, partim equipatjats amb els aparells fotogràfics i demés entriquells, en Miquel Roger, n'Huch Sanner, n'Andreu Ribera, en Santiago Vall, en Lluís Barceló, en Josep Camós i l'infrascrit, en direcció a Romanyà de la Selva.

Arribats a Calonge en Roger i en Ribera son a acomplir una obligació en la que deuen esmersar-hi una curta estona; mentrestant els demés, aprofitant les primeres clarors del sól d'hora-baixa, que dóna més relleu en sos contrasts de clar i obscur, ens avencem per a treure algunes fotografíes dels magnífics paisatges de la riera, camí dels molins.

Deixant a la dreta la vila de Calonge, agafem el camí que amb sos dos ponts rústecs de fusta atravessa les dugues rieres que en aquell paratge corren paral·leles a poques passes de distancia, confluint no gaire més avall, una que baixa de St. Cebrià dels Alls i l'altra de Romanyà, camí que ens porta, després d'haver deixat el Molí d'en Maiola, a retrobar la riera de Ro-

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

manyà, on se 'ns ajunten els dos companys que a Calonge han fet curtes estaríes.

Atravessada altra vegada la riera i seguint sempre el mateix camí, després de deixada a la dreta la residencia senyorial dels viscomptes de Cabanyes una mena de castell d'istil modern, trobem el segón molí o Molí de la Roca, des de on el camí segueix sempre vorejant la riera fins haver deixat el molí que se 'n diu de més amunt.

Son nou hores quan fem parada al Molí Cremat i esmorzem sota dels arbres, en un petit prat apelfat d'herbei i esmaltat de violetes, escoltant el murmull monòton de l'aigua rondinadora al esmunyir-se entre 'ls joncars i pedruscall, i el remoreig de les fulles agitades pel ventitjol acaronador que ens refresca amb delicia, temperant la caloreta que dels nostres cossos s'ès ensenyorida trescant pels rieranys assoleiats.

L'esmorzar i el descans han reparat les nostres forces i tornem a empendre la caminada a través del paisatge explèndit de la conca verdejanta, vorejant sempre la riera que anguileja escorrent-se entre frondoses arbredes; deixem el Molí d'en Lluís i passem per davant del Molí de més amunt.

Aquests molins ofereixen la particularitat de que a l'istiu, principalment quan l'aigua escasseja, com que tots s'alimenten de la mateixa, cada un no pot moldre que no ho hagi fet el que té mès amunt, puix que en haver-la deixada anar el primer, que la té embassada, la aprofita el segón; i aixís de l'un a l'altre fins que arriba al darrer.

Des de la sortida fins aquí hem caminat sempre en terreny pla: ara el camí, deixant ja la riera, surt a camp ras, es presenta desbroçat i comença la pujada.

Son tres quarts d'onze quan passem per davant del Mas Rossell i el Mas Terrades, dues masíes que es troben a tret de pedra la una de l'altra: al Mas Rossell ens indiquen que donant la volta al Mas Terrades, a poca distancia el camí ès bifurca; que agafem el que en diuen el camí reial que ens portarà a cân Riera i hem de seguir sempre el mateix fins arribar a Romanyà.

Hem caminat força quan ens adonem que hem equivocat el camí, perqué ni trobem a cân Riera ni el que seguim ès camí reial; ens trobem perduts dintre la espessor de la boscuria; hem agafat un corriol que ara baixa, ara puja sempre fent tortes i ens mena no sabem aon, atravessant suredes tot el terreny de les quals ès completament atapait d'argelagues, brucs, arbossos i tota mena de matolls bosquetans que a banda i banda del camí sobrepugen dels nostres caps.

Que hem de fer? Recular ? Ba, ba; seguim endavant a una banda o altra sortirem.

Es senten crits llunyans i desaforats lladrucs de goços : ja no som sols, ens posem a cridar i ens responen; ens han sentit. Tornem a cridar:—Ens hem perdut; ¿anem bé per anar a Romanyà? i s'ens respòn :—No, espereu's-e que ving. Guiat per les nostres veus compareix un jove caçador seguit de la

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

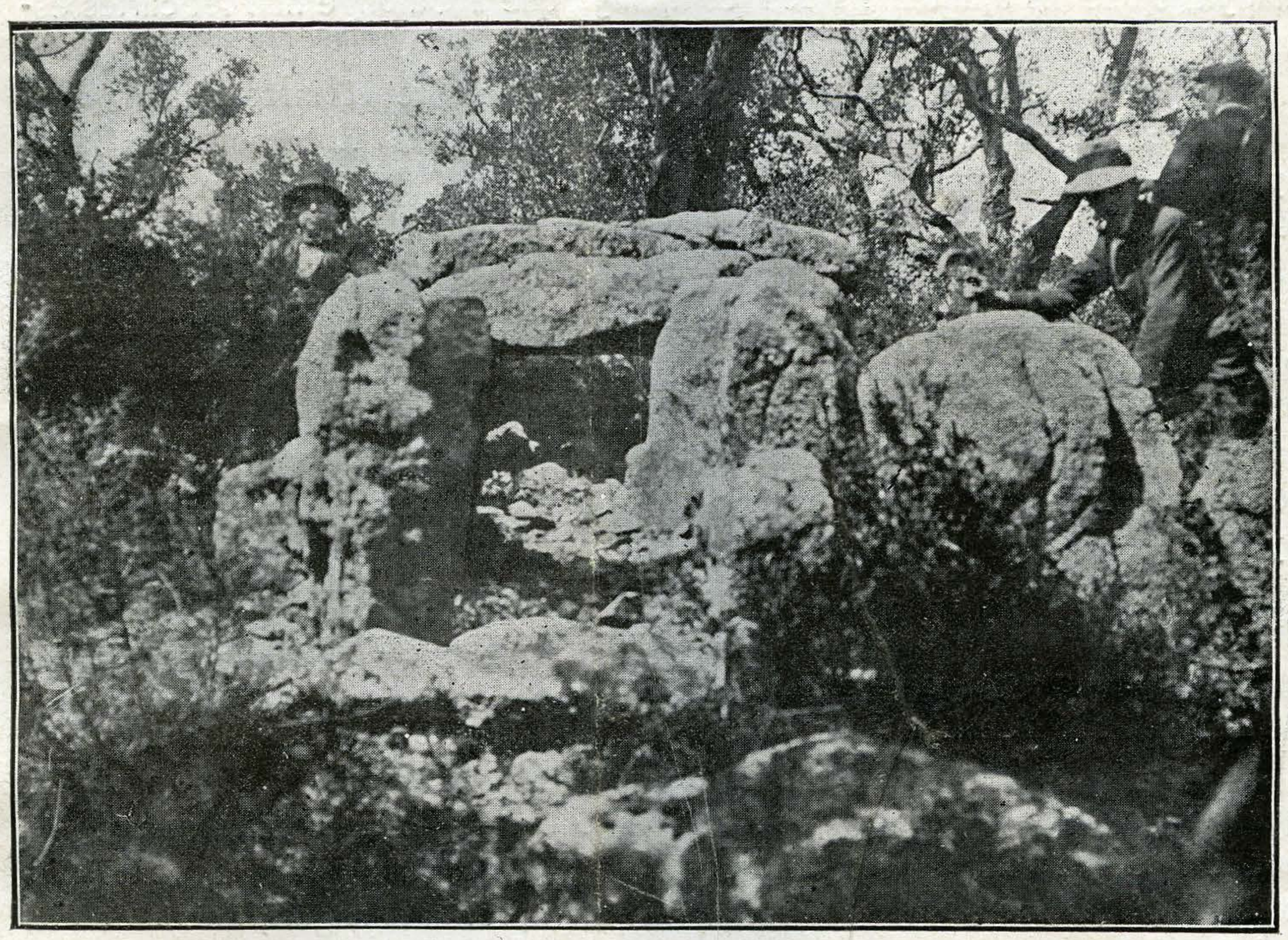

EL DOLMEN DE ROMANYA Clixè d'En Joàn B. Camós.

canilla: ès un dels qui ha escampats per la montanya, que fan la batuda als porcs senglans. Hi han passat a la nit; els goços encara senten el rastre i tot sovint el perden al atravessar un rec o saltar un barranc : la parada ès més amunt, a Romanyà. Ens conta que de S. Martí ençà la colla en porta 17 de morts. Es diu Pere Salvador. Cridà al séu company de batuda, en Quim Patró, indicant-li aon ens ha de sortir a trobar, el qui agafant la drecera es reuneix amb nosaltres al lloc indicat, i també compareix seguit de goços. Ens ensenyen les petjades dels sanglans marcades en el fang del camí, fresques encara, tal volta de la nit passada, i problablement dels que'ls goços havíen seguit el rastre. Ens acompanyen molta estona fins que ens mostren un camí seguint el qual no ens podem perdre, despedint-nos agraïts d'aquella bona gent i fent via cap a Romanyà on i arribem a dos quarts de dotze.

El poble de Romanyà ès de poques cases i es troba al bell cim de la muntanya a 360 metres sobre el nivell del mar.

El Sr. rector, Mossèn Joàn Rabasseda, qui porta 26 anys de estada al poble, ens reb afablement. Mentres la majordona ens prepara el dinar, el senyor rector ens acompanya a visitar quelcom de notable d'aquells indrets. Admirem una magnífica creu de terme, rescentment erigida: des de el lloc on ès emplaçada s'ovira en la llunyanía la vila de Palamós amb sa esplèndida

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

badía; comtemplem una maravella vegetal, el suro de la Murtra, propietat del Sr. Cama, un colós de la especie *quercus suber* L.; la seva soca mida quatre metres de circuferencia i el ramatge ufanós de la seva brancalada cobreix una estensió d'algunes dotzenes de metres quadrats. Hi ha branques de les que al pelar-lo s'en treu una carretada de suro. Arribem al paratje on està situat el magnífic dolmen, que es coneix amb el nom de Barraca d'en Daina perqué un carboner aixís anomenat anys enrera n'havía fet el séu estatge; monument conservat amb molta cura pel séu propietari, molt més important que el de Fitó que visitarem el 25 de Març del any passat, (vegis el nombre 30 de MARINADA, pl. 72).

De tornada visitem la Roca Paperina, roca que s'aguanta sobre d'una altra, de la qual n'ès despresa, i pertany a la mena que s'en diuen movediços o bambalegantes.

Arribats a la rectoría, la taula ès parada i ens ès servit un esplèndit dinar.

El temps passa volant: son quatre hores quant deixant Romanyà emprenem el retorn per la banda de Vall-banera. El Sr. rector ens acompanya amb la Perla, una ruqueta manyaga que munten a trasts en Ribera, en Vall i en Camós.

Passem pel Mas Fons que es troba sobre d'una esplanada a 420 metres. Mn. Joàn Rabasseda vol que visitem «el petit Montserrat que tenim a Ro-

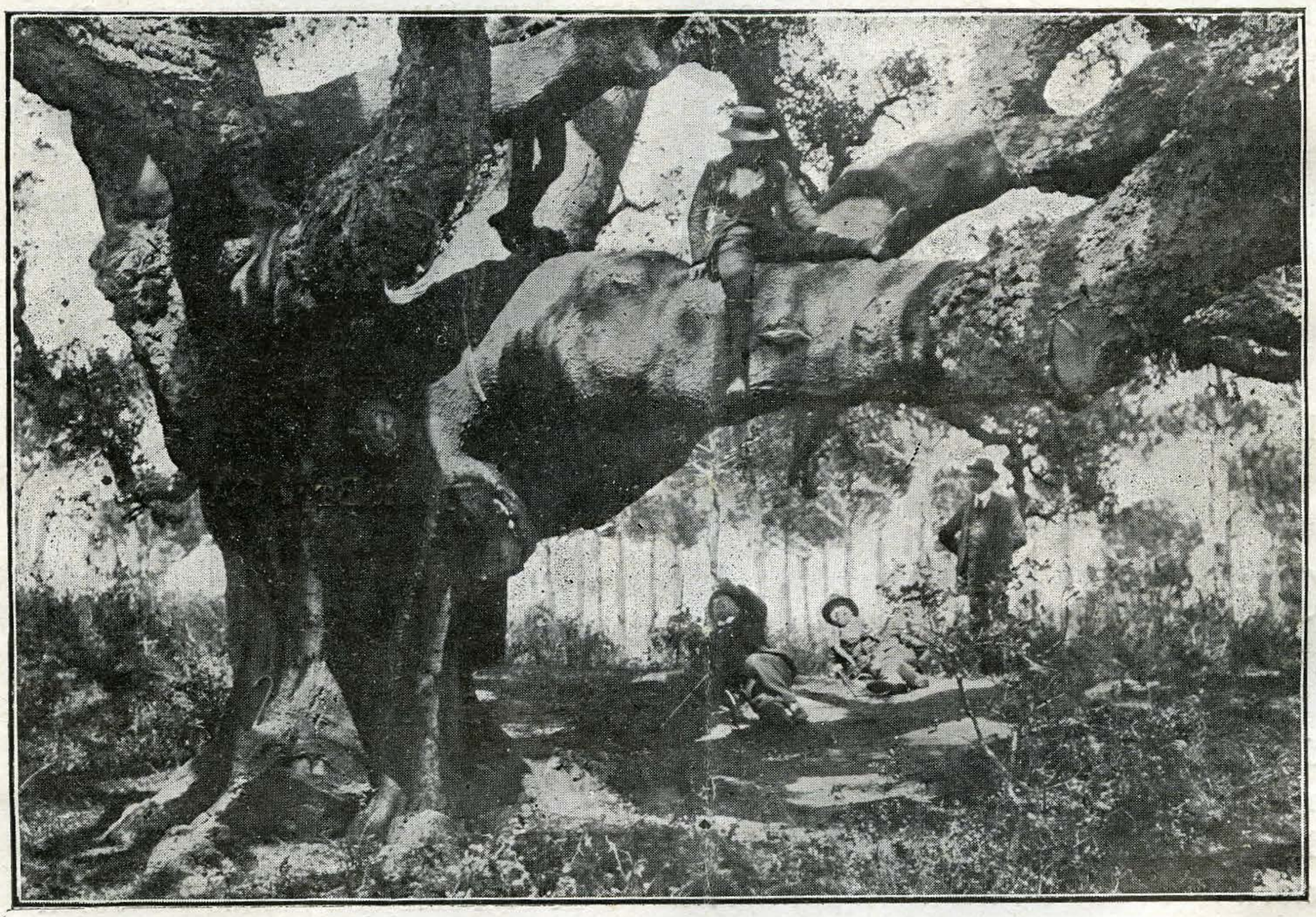

EL SURO MES GROS D'ESPANYA

Clixè de N'Huc Sanner.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

manyà», que diu ell, i ens porta a Roca Rubia, un conglomerat de roques situat al cim de la montanya, a 385 metres, de cara al O. que aixís com en Pella i Forgas, del Castell de Bagur en diu el balcó del Empordà, de Roca Rubia en podríem dir ei balcó de La Selva, perqué d'aquest lloc s'ovira una infinitat de poblacions d'aquesta comarca i una plana immensa limitada a ponent per muntanyes alteroses.

El sól devalla cap a la posta: son tres quarts de 6 i encara som molt lluny de casa: nosaltres també hem de devallar depresa, i aixís i tot se'ns farà nit al camí. Emprenem la marxa a bon pas cap a Vall-banera; passem per davant de cân Joàn Cassà; més avall, a la vora del camí trobem una pedra miliaria de 10 pams d'alçada de flor de terra per dos d'ample, i ens diu Mn. Rabasseda que es judica que per aqui hi passava una vía romana.

Arribem davant del menhir, Sa Pedra Aguda de Vall-banera, a 352 metres; son 7 hores; el sól traspón la serra. Ja s'ès amagat quan treiem la fotografía del menhir; ès la darrera.

Molt aprop del menhir hi ha el Mas Ragolta: el masover, en Francesc Formiga, engega un remat de cabres i ovelles: Mn. Rabasseda s'interessa perqué 'ns acompanyi fins d'on no poguem estraviarnos; el camí ès perdedor, nosaltres no'l coneixem, la distancia encara ès gran i tenim la nit a sobre.

Mentres en Formiga guarda el remat, el Sr. rector arregla els arreus a la ruqueta. Ens acomiadem i fem el nostre retorn, Mn. Joàn a Romanyà i nosaltres cap a Palamós a marxes dobles, guiats pel masover fins a trobar el camí que no hem de deixar fins a Palamós.

Fosqueja quan passem per davant de la Iglesia vella i el Mas del Monjo; el camí ès sempre en devallada fins que ens trobem altra vegada a la riera que hem deixada el matí, entre el Molí Cremat i el Molí de la Roca. Es ben fosc; però tan se val, som en paratge conegut i només ens toca caminar hora i mitja en terreny pla.

Son vora de les nou quan arribem a Palamós, una mica cansats, aixó sí, però satisfets d'haver efectuat una excursió que ens deixarà per sempre agradosa recordança.

JOAN BTA. CAMÓS.

Crònica local

A l'anunci de la vaga general respongué el Govern amb concentracions de força de guardia-civil, motiu pel qual ne vingué a la nostra vila un escamot a les ordres d'un tinent. Trista cosa ès tenir-la forçosa la vaga, com ja hem dit repetides vegades. La calma de la nostra industria fins té aparences de mort. El treball en les fàbriques apar un miracle. Totes són plenes de stocks de taps, capital immoble, improductiu. Mercès a les gestions del leader dels nacionalistes En Francesc Cambó, aqueix capital podrà esser pignorat en un

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

75 per cent, circumstancia qui fressarà un poc l'espinós camí de la crisi. Acompanyaren el gran estadista català els Diputats Provincials En Bonaventura Sabater i En Martí Roger i el gran gran exportador En Martí Montaner. Contrabalança el malestar econòmic de Palamós el treball bastant intens i seguit de la Corchera Internacional, on fan els obrers setmanades de 5 i 6 jornals i, últimament, fins han treballat cinc quarts cada dia per a poder carregar complertament el vapor *Joaquim Mumbrú*. Per ço no té Palamós l'aspecte misérrim d'altres poblacions taperes. La última i trista nova de que Alemanya declara el taps contrabàn de guerra, i la negativa de càrrec de les Companyíes Trasatlàntiques atueixen els interessats, qui han de fer grans esforços per a sortejar la xarxa d'entrebancs. Si bè dintre un límit reduït. La Maderera i Serrinera Española ha donat impuls a la mà d'obra, treballant alguna setmana de dia i de nit. Després de llarga suspensió, s'han fet carregaments de palíes, llençant-se com d'abitut, a la caça de la merma, tota la bandada de vailets i dònes. Conflicte hi hagué en la tripulació del vapor *Mar Negro*, per confusió de contracte. Els sardinalers han reemplaçat als pescadors del *bou*, aconseguint alguna pesquera abundosa. Dintre el comerç al detall hi han hagut canvis: digne ès de retret la fleca d'En Francisco Cargol i la botiga de material elèctric d'En Francisco Satorra, amdues en el Carrer Major. El primer, amb el montatge d'un molí en la carretera del Far, ja prengué volada de gran comerciant. El notable fotògraf Sr. Mur ha obert un nou taller amb totes les condicions desitjables. La senyoreta Consol Viñolas ha inaugurat una Academia de brodat. Els carreters han demanat un aument d'un ral per carretada, que els ès estat concedit. Tot i esser molt quer el manteniment d'una persona, ho resulta molt més el d'un cavall. En l'escorxador de la nostra vila han minvat molt els sacrificis. No's troben gallines ni vedelles. El bacallà ateny el preu de la carn, a gran desesper de mestresses i dispeseres. L'única menja barata ès la fruita d'or. Grava i màquina engravadora ha vist, després de molt enyoransa, la carretera de Sant Feliu de Guixols: la de Girona migra molt d'aquell menjar tan necesari; quedarà, emperò, satisfeta, en breu, segons promesa del Govern. La brigada municipal va omplint la plaça de Gonzàlez Hontoria.

La repartició dels arbitris a favor del damnificats de la inundació ha passat a informe a la Delegació d'Hisenda de Girona. La Junta local nomenada, a l'efecte fou aixís constituida: D. Emili Pagès, Alcalde; Mossèn Tomàs Aumaller, Rector; D. Ramir Pagès, Jutge; D. Pau Matas; D. Adrià Alvarez; D. Martí Montaner i D. Conrad Tauler.

MARINADA entregà a aquesta Junta la quantitat de 25 pessetes que rebé de D. Tomàs Solés de Girona. A més dels espectacles beneficiaris, ja detallats, hem de consignar els dels cines. En Josep Ventura, resident a Nova-York, ha remès 150 pessetes per al propi fí.

Molt lluït resultà el Combregar General, celebrat el primer diumenge de Pasqua. L'escolanía, acompanyada de músics, anà cantant en el curs de la professó. El 24, començà la novena de Santa Creu, predicant l'erudit P. Cres-

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

pi, que ja sentírem l'any passat. El jorn de la gran festa de Santa Creu, hi hagué en la Capella del venerat Crist l'habitual riquesa de flors i de llum. La Capella oferí la novetat de la inspirada Missa d'En Marini i el magnífic *Chor d'àngels* de Schubert.

Vinguè a la nostra vila el Secretari de la Lliga Regionalista de Barcelona, En Ferràn Agulló. A l'Agrupació Nacionalista Palamosina hi han ingresat nous socis. Els republicans tingueren reunió general, llençant al públic una fulla firmada per tots els seus prohoms.

Per conseqüencia de la crisi tan plorada, la Societat de Socorros Mutuus sofría certes dificultats que foren manifestades i subsanades en reunió interessant.

L'Escola de Català i d'Historia de Catalunya ha acabat el curset anunciat amb un contingent ferm de 50 alumnes. Per les dificultats d'alternar adultes i adolescents, s'han retret aquells a l'estudi íntim. Contents podem estar del resultat, car ja hi ha un número de deixebles verament coneixedors de l'ortografía catalana i ben amants de la historia nostra. Per l'exàmen ortogràfic efectuat en la última sessió, quinze deixebles seràn premiats amb llibres científics i literaris. A petició dels aprofitats deixebles, durant les vacacions d'istiu, hi haurà cada quinze dies una classe.

Per Pasqua hi hagué ball en el Casino *La Unión*, essent poc concorregut.

Una colla de 40 caçadors palamosins anaren a Fitó i després a Sant Marc a la cacera del poc sanglar.

Nosaltres en l'excursió a Romanyà, n'estorbàrem una de cacera de porcs sanglars. Per ço que afecta a la nostra Revista, fou molt aprofitada aquesta excursió.

Les Col·legiales de les Germanes Carmelites de Palafrugell visitaren la nostra vila.

Nostre amic i col·laborador, En Xavier Carbó i Maimí ès estat pensionat per l'Institut d'Estudis Catalans per a anar a estudiar a l'estranger.

En l'aparador de l'establiment d'en Manel Llorens admirarem una panera de flors artificials, obra de la distingida professora Na María Molas.

L'Ajuntament ha encomanat al gran artista i col·laborador de MARINADA en Josep Triadó, el pergamí que ha de regalar al Sr. Gobernador de la Provincia.

Ha pres possesió de la Direcció de Sanitat el distingit metge D. Ferràn Sastre.

L'Ecònom de la població veïna de St. Joàn, ara Rector de Vilabertràn, Mossèn Artur Rovira, tingué un comiat afectuosíssim. L'ha substituït amb el títol de Rector, Mossèn Francisco Camps.

L'Orfeó Aucellada treballa de ferm per a complir bé i lluidament en el gran festival de Barcelona.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

La nota important del Balanç de la Societat *La Equitativa* ès que el damnatge sofert per la inundació puja a Ptas. 4320.

Passen naus de guerra. Veiem sovint en nostre port el torpeder espanyol n.º 1.

Morí D. Delfí Llorens (a. C. s.), pare dels editors de MARINADA. En l'enterrament hi acudiren molts d'amics.

Visitant el "Suro de la Murtra" a Romanyà

Així com una lloca, si aplega la fillada,
a tots els copsa a sota ses ales maternals,
el «Suro de la Murtra» d'esplèndida brancada
per més que eixampli els braços no pot, d'una abraçada
arredosâ, enc que vulgui, tants fills que ja són alts.
Rebroll d'aquella raça que en cada cim de serra
un s'alçava com fita i penó de la terra,
ès un gegant que honora son poble, Romanyà;
les seves glans rodolen per rostos i cingleres,
qui sab si ès avui dia qui forma eixes suredes,
potentes, la llocada que el temps va dispersà?

LL. BARCELÓ I BOU.

Sport

Foot-ball

Aquest sport, s'arrela fortament en nostra vila. En prop d'un mès s'han format varis teams fotballístics formats per entusiastes joves amants del bell sport: tots s'han adherit a la societat « Palamós F. C. ». Heusaquí els noms de varis sportistes: Team dels «Macos»; Coll, Feliu, Prim, Sendra, Sistané, Humbert, Bassols, Corredor, Verdaguer, Lladó, Buxeda. No posem els noms del team «Ploraners» car se titula Societat Anònima i per lo tant careixem d'ells.

El team dels «Ploraners» aviat celebrarà son debut amb un partit amistós al camp del «Palamós F. C.» junt amb el team de St. Feliu de Guixols, nomenat team dels «Charlots», també novament constituit. Després d'aquest partit, aniràn els «Ploraners» a fer la revenja al camp de St. Feliu.

També jogaràn varis partits els nomenats «Macos» els quals per no esser menys que els «Ploraners» fan varies gestions per a fer venir algún team foraster.

Sens dubte que els dos teams «Ploraners» i «Macos» ens delectaràn amb varis partits, en els que se disputaràn un preat present.

Es de esperar que el revifament footballístic aumentarà atès l'entusiasme que regna. ¡Amunt sempre!—*C. Sénrab.*

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. J. Sánchez*

Moviment del port durant el mès de Abril de 1917

	ENTRADES	TONELATGE		SORTIDES	TONELATGE
Vapors	6	7.081	Vapors	6	7.084
Barcos de vela	8	286	Barcos de vela	7	251

Operacions de la Caixa d'Estalvis

Mès de Abril

Nombre d'imposicions	Quantitats imposades	Reintegres	Quantitats pagades	Llibretes noves
58	1800'52	19	3449'42	3

Estació pluviomètrica

Aiga recollida durant el mès de Abril: 30'5 mm.

Registre civil

Mès de Abril

Naixements: 1. Joàn Pagés i Moret.—2. Eudald Quixal i Muñoz.— 3. Miquel Perxés i Rosell.—4. Josep Ramón i Querol.

Innomenats: 1. Salvador i Casellas.— 2. Curós i Sánchez.—3. Gimènez i Vila.

Defuncions: 1. Domingo Terrats i Bergeli, 11 mesos.— 2. Rosa Delós i Carreres, 9 anys.—3. Teresa Torrent i Sàbat, 86.— 4. Josep Gonzàlez i Cano, 85.— 5. Antonia Tolosa i Prats, 80. — 6. Joàn Rotllàn i Pallí, 61. — 7. Francisca Palau i Oriol, 60. — 8. Joàn Rigau i Badía, 39.— 9. Josep Gironés i Roselló, 16 mesos. — 10. Rita Carbonell i Trèmol, 86 anys.— 11. María Marante i Ermida, 32. — 12. Càndida Plá i Bofill, 5.— 13. Delfí Llorens i Tremols, 67.— 14. Pere Martí i Paretas, 64.— 15. María Roig i Portalés, 11 mesos. — 16. Josep Marín i Esteve, 58 anys.

Matrimonis: 1. Joàn Geronés i Bertràn amb Antonia Moreno i Esteve.

Tallers Tipogràfics LA GUTENBERG — Palamós.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

CICLES SANROMÁ

ARTICLES PER A
SPORTS

MOTOS I SIDE-CARS

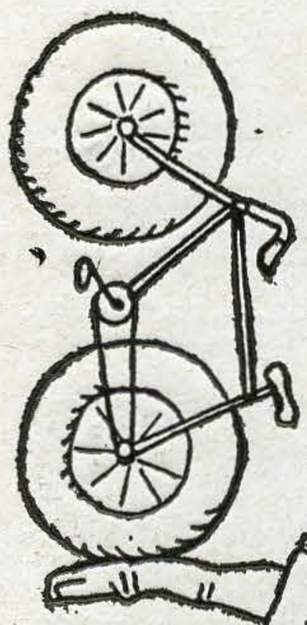

SUN

A. SANROMÁ
Balmes, 62
BARCELONA

TELEFON
1445

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. J. Sánchez*

Licor Ferro - Quina

CALISAY

Exquisit i suau licor de sabor agradable i de puresa garantida.

Composició aprovada i recomanada per varis Laboratoris Municipals i nombroses eminencies médiques.

Beguda higiénica ideal, de fama mundial.

El seu ús facilita les digestions penoses, fortifica el sistema nerviós i retorna les energíes i forces perdudes a l'organisme debilitat per malaltíes o treballs excessius.

Premiat en totes les exposicions i concursos nacionals i estrangers.

POT DEMANAR-SE PER TOT ARREU.

Viuda i fills de Magí Mollfulleda

ARENYS DE MAR (Barcelona)

Tingueu compte amb les falsificacions.

Rebutgeu les imitacions.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez

JOSEP PALLI BUSSOT S. en C.

Representants exclusius del « SOLUTO VITAL » per a àceres i Badajoz.
Comissionistes Representants. ARROYO DEL PUERCO

Cases que representen de

BARCELONA

Manel García
Cèrcols per a bótes i enfardar suro

—═—

Jaume Mestre
Llimes de cer i pedres de totes classes

—═—

Agustí Fortuny
Fàbrica d'Aixarops, Horxates
i Xampanilla

—═—

Magí Quer
Manufactura general de pastes per a sopa

—═—

Ricard Bos
Aparells d'incendis «Minimax»

—═—

Franc Cerami
Tripes seques i salades al per major
per a embutits de porc

—═—

Juli Viñolas
Cistellería i barrets de palla

VALENCIA

Societat Editorial PROMETEO
La Guerra Europea per
V. Blasco Ibáñez

JATIVA

Alfons Simó i C.ª
Manufactura de gorres i berrets

—═—

Ernest Novella
Elaboració d' arroç i venda de mongetes

VILLAJOYOSA

Alvar Llinares i C.ª
Banquers i exportadors de admetlles

SEVILLA

Joaquím Marín S. en C.
Drogues i productes farmacèutics
Concessionaris exclusius del « Soluto Vital »

—═—

Apolinar Abascal i C.ª S. en C.
Venda a l'engròs de COLONIALS de
totes classes

—═—

Manel Sevilla
Venda de sal a l'engròs de «Río Arillo y
Puerto de Santa María.»

ALMENDRALEJO

Lluís Montero Bejar
Vins negres i blancs de totes classes

TALAVERA DE LA REINA

Cèsar García
Fàbrica de sabons i lleixius

VILLAFRANCA DE LOS BARROS

Giménez i Gonzàlez
Carmel·los de St. Josep

—═—

Ayelo Malferit
Fàbrica d'aigardents, anissats i licors
de totes classes

PALAFRUGELL

Fill de Bofill Serra
Fabricació i exportació de taps

PALAMOS

Domingo Danis
Fabricació de suros trefins i tiratges

ARROYO DEL PUERCO

Moreno i Tato
Fàbrica de plantilles de suro

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. J. Sánchez*

DISPONIBLE

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Col. J. Sánchez

RESTAURANT — TELEFON 67

JEROGLIFIC

Platja de LA FOSCA

BA BE BI BO i BU
NIC

SANT JOAN DE PALAMÓS
(Costa Brava)

Primera Colonia estiuenca marítima de Catalunya. — «Xalets» per a families. — Servei de Hotel i de Restaurant. Obert tot l'any.

FUNDICIÓ i Tallers mecànics i elèctrics

Tomàs, Solés i C.ia en Cta.

CARRETERA DE BARCELONA, 39 BIS :: GIRONA

Telefon Urbà n.º 242 Telefon Interurbà per a conf. n.º 6

DISPONIBLE

ALFOMBRES - TAPICERÍES

Tot quant se fabrica a Europa per a decorar, se troba en els

GRANS MAGATZEMS A L'ENGROS I AL DETALL

H. Blanco y Bañeres, Barcelona

Successor de BLANCO Y BOSCH

Plaça de St. Jaume, Call 21, S. Honorat, 1 i 3

i Fruita, 2. **TELEFON 190 A**

Grans existencies.

Ultimes Novetats.

Preus sens competencia.

Importació directa de Tapiços, Smirna i Perses (Orient). Ultimes creacions, istil antic, en Damascs, Velluts, etc. Jocs complets de Cortinatges, Stores, *Visillos* i Cobrellits de Tul i Puntes per a Dormitori.

Tapets, Pells, Mantes, Edredons.

Tallers de Roba blanca per a taula i llit i demés articles de **Llencería, Gèneros de punt, Camisería** i **Equips** per a senyor i senyora.

NOTA. Es convenient per a les carpetes saber les mides de l'habitació.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. J. Sánchez*

Tenda LA REINA

— DE —

NICET CASANOVAS

SASTRERÍA i Confeccions. Varis genres de punt. Cotilles alta novetat. Models fabricats especialment per a la casa.
CENTRE : DE : REPRESENTACIONS

EMILI NOYA

INSTAL·LACIONS

per a aigua, gas i electricitat

: Reparacions de maquinaria :

Carrer de Mauri i Vilar, 3

CASANOVAS

=SASTRE=

PALAMÓS

Ramón Casas

MODERNA TECNICA DE PIANO

- TEORIA - SOLFEIG - CANT -

ESCALA DE QUINTES de BARBEREAN,
modernament reformada per
— GEVAERT i E. MORERA.

LLIÇONS particulars i a domicili.

Fusteria i Ebanistería

— DE —

J. Marull Agustí

LA MÉS ANTIGA I ACREDITADA

Carrer de Munt, 21

NOTA important : Aquesta casa se fa càrrec de tot el servei funerari.

Adroher Germans

Telefon, 212. Apartat, 18.
Telefon interurbà, 3.

GIRONA

Maquinaria eléctrica.
Material eléctric.

Magatzem de Maquinaria i Articles per a les Arts del Llibre

CEFERÍ GORCHS I ESTEVE

Rambla de Catalunya, 91. **BARCELONA**

Existencia de Màquines d'impremta de la tan acreditada casa MARINONI = Màquines de cosir amb fil-ferro i corxets = Tipos comuns, Titolars i Vinyetes de la Fundició DEBERNY; especialitat en lletres angleses **caligràfiques, litogràfiques** i **talla-dolça,** de les quals n'hi ha sempre existencia en magatzem = ::: Teles per a Enquadernació ::: = **Filets de coure:** gran assortit en magatzem dels més usuals en pòlices de 1 - 2 i 3 kilos.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. J. Sánchez*

CASA FUNDADA EN 1852

Sastrería de Joàn Prat

ESPECIALITAT EN UNIFORMES

Ronda de Sant Pere, 7, entressol

BARCELONA

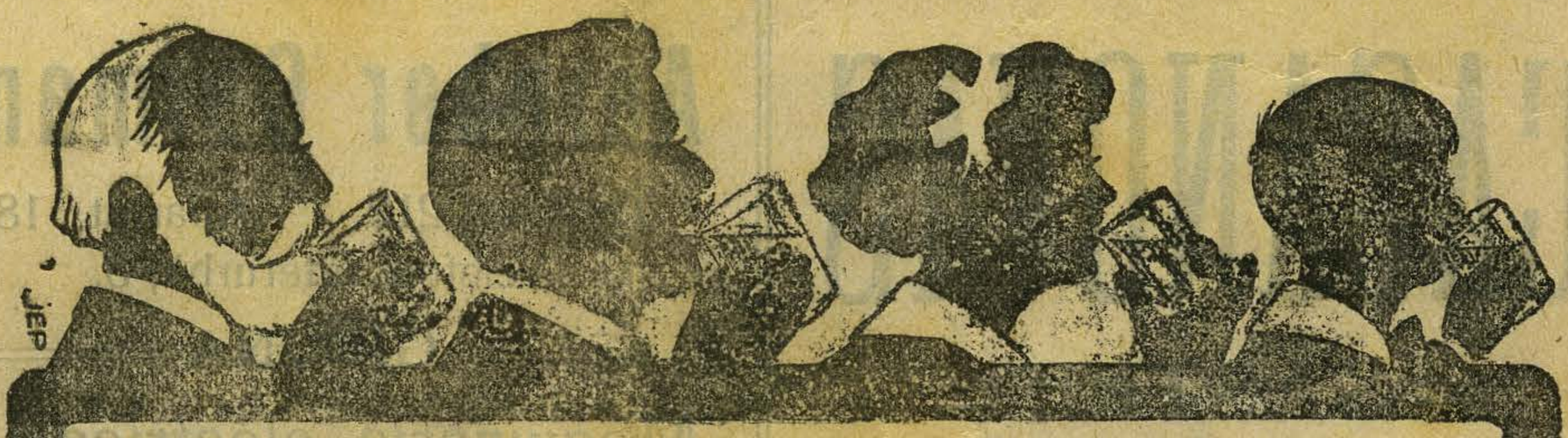

Un agua mineral para todos

tan bienhechora y tan eficaz como la mejor agua mineral, bebida en el manantial mismo, que debeis beber a toda edad, en todo momento del dia, durante o después de las comidas, estéis o no enfermos. Eso es la que obtendréis vosotros mismos, haciendo disolver en un litro de agua ordinaria un paquete de

Lithinés del Dr Gustin

Esta agua de tal modo mineralizada, es deliciosa para beber y aûn pura. Ligeramente gaseosa y muy refrescante, se mezcla a todas las bebidas y principalmente al vino, al cual dâ un sabor exquisito, Por sus propiedades radio-activas y curativas, esta agua mineralizada previene o cura en su misma casa a los que hacen de ella un continuado y regular uso, en las afecciones de

Riñones, Vejiga, Higado, Articulaciones

Los Lithinès del Dr Gustin, se venden en latas metálicas en todas las farmacias del mundo.

12 PAQUETES hacen 12 LITROS de agua mineral, por 1'20 PTAS.

214 bis

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. J. Sánchez